

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Phimostomvs Scriptvrariorvm Iohannis Dietenbergii
Theologiae professoris profundiss. ac hæreticæ prauitatis
Inquisitoris vigilantiss. co[n]tra hæreticos æditus
Augustæ Anno M.D.XXX.**

Dietenberger, Johann

Coloniæ, 1532

VD16 D 1501

XV. Purgatorium, scripturis probatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29398

FRENUM LVTHERANORVM.

contra hoc decretum aliquid fuerit forsitan attentatum, aut præsumptum, iuxta canonicas & legitimas sanctiones, in fauorem catholicæ fidei, contra hæreticos & eorum fautores salubriter adiuuentas, &c. Hæc itaq; praxis ecclesiæ, qua populum sub specie duntaxat panis communicat, est in euāgelio dei fundata, verbis Christi consona, exemplo Christi probata, praxi & traditione Apostolorum roborata, generalibus ecclesiæ Concilijs firmata, consuetudine rationabili ac antiquissima munita, doctorum sententijs contestata, & ideo firmiter seruanda. Nam qui Christi ecclesiam contemnit, ac eius unitatem Ichismate proscindit, a Christo alienus est, & Christi sententia, tanquam ethnicus habendus.

Augustæ M.D.XXX. Nouemb. vi.

DE PURGATORIO. CAPVT XII.

Postremo quid de purgatorio, a Scripturarijs negato, scriptura sentiat, Tuæ gratiæ manifestare decreui, & ne frustra, vanisque cauillis tempus, alioqui cum Tuæ gratiæ tum mihi breue perdā, ad rem propero. Gregorius præter multas historias, quas libro quarto dialogorum, ad confirmandam purgatorij certitudinem adducit, etiam scripturas duas memorat. Alteram ex euāgelio Matthæi qua dicitur, Si quis contra spm̄ sanctum blasphemauerit, neq; in hoc seculo remittetur ei, neq; in futuro. In qua sententia (inquit) datur intelligi, quasdam culpas in hoc seculo, quaidā uero in futuro posse relaxari. Quod enim de vno negatur, consequens intellectus patet, quia de quibusdam conceditur. Alteram ex beato Pauli. Cor. iiii. ubi de ædificāte Paulus ait. Saluus erit, sicut tamen tanquam per ignem. Id quod & Beatus Augustinus de igne purgatorij exponit. Origenes asserendo purgatorio scripturam habet ex psalmo lxxv. Transiimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium. Ad idem Hieronymus diuus Michæam allegat cap. vii. Cū sedero in tenebris dominus

dominus lux mea est. Iram domini portabo, quoniam peccavi ei, donec causam meam iudicet, & faciet iudicium meum. Educet me in lucem, & videbo iustitiam eius. Et illud Matthæi tertio. Baptizabit vos igne & spū sancto. Similem habet Iob pro purgatorio sententiam ubi ait. Quis mihi tribuat vt in inferno protegas me & abscondas me, donec transeat furor tuus, & constituas mihi tēpus in quo recorderis meis. Hic locus etsi ad literam pro resurrectione & sepulchro nouissima inducatur, tamen a doctoribus sanctis, etiam ad literam de inferno proprie dicto intelligitur. In quem ante Christi aduentum sancti descenderunt, secundum illud. Descendam in infernum lugens filium meum. Et illud Pauli. Descendit ad inferiores partes terræ. Nec video cur non etiamnum de inferno purgatorio catholice intelligi possit. In quem indubie multi ante Christi natum descenderunt, nam & hic locus est furoris, hoc est vindictæ domini. In quem electi nondum satis emaculati, a domino detruduntur, sub illius quidē cura, & protectione reseruati, non tamen prorsus proiecti, quia nec in ppetuum pœnas daturi. Sed ad constitutū a deo tempus, quo rursus quasi recordabitur illorum, ad gratiam beatę requiei purgatos admittens.

¶ Augustinus in sermone. XLIII, ad fratres in eremo purgatorium testatur ex scriptura libri Machabeorum, ubi legitur. Vir fortissimus Iudas facta collatione, duodecim milia drachmas argenti misit Hierosolymam, offerre ea ibi pro peccatis mortuorum, iuste & religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret, superfluum & vanum videretur, orare pro mortuis. Et quia considerabat, quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam. Sacta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt a peccatis soluantur. In hac scriptura, plura memoria dignissima notantur. Et primo, pro defunctis licere hostias & preces offerre. Id quod & diuus Chrysostomus ab Apostolis sancit manifeste testatur. Dein, quod huiusmodi preces & sacrificia defunctis sa-

FRENVM LVTHERANORVM.

lubria sint, id quod & Chrysoftomus Apostolos tradidisse commemorat. Postremo quod fidelibus defunctis optima sit reposita gratia, videlicet remissionis peccatorum vt (inquit) a peccatis soluantur. Oportet ergo locus aliquis sit, in quo expientur & soluantur a peccatis. At talis in cœlo non est, in quo nihil intrat coinquinatum. Nec in inferno, in quo nulla est redemptio. Alius ergo est ab illis, in quo fidelium animæ a peccatis expiantur, quem nos purgatorium appellam⁹. Hæc scriptura adeo fortiter hæreticos, purgatorium negantes, conuincit, vt contra illam nec hiscere audent, sed in vnam versi fugam librum hūc Machabæorum, apud ecclesiam authenticam negant. Contra quos hunc librum Beatus Augustinus canonicum probat de Ciuitate dei, libro .xviii. capite trigesimo sexto, can. secūdo Epist. Gaud. libro secundo, capite vigesimo tertio. In secūdo libro de doctrina Christiana capite octauo, in libro de cu. pro mortuis, capite primo. Similiter Beatus Hieronymus in secundo super librum Machabæorum prologo. Idē Concilia ecclesiæ generalia, Carthaginēse & Africanum. Quamobrem illam scripturam recte pro se catholici producunt ad probandum purgatorium.

Apoc. 21.

Esai. 38.
Psalm. 6.

Matth. 5.

Ioh. 5.

¶ Nec desunt qui illud probant ex Saluatoris verbo Matthæi quinto: Non exhibis donec reddas nouissimum quadrantem. Vbi locum asserere videtur, in quo nouissimus quadrās aliquando soluatur. Alij ex illo Iohannis: Est peccatum vsq; ad mortem, non dico vt pro eo roget quis, quod de peccato finalis desperationis, ab orthodoxis intelligitur, p̄inde ac si dixisset pro eo quem cum desperatione misericordiæ dei hinc migrasse constat, nullus oret, eo quod illi fidelium oratione nequaquam profutura est. Reliquis ergo prodest, qui cum pietate dormitionem acceperunt, vt per orationes a cruciatibus quibus detinentur eripiantur. Est itaque purgatoriū.

¶ Ad hæc scripura triplicem ordinem facit eorum qui domino Iesu genua flectunt cælestium videlicet, terrestrium & infernorum. Et in Apoc. traditur, quod nemo inuent⁹ est in cælo nec in terra nec subtus terram, qui dignus esset ape-

rire

rire librum. Palam est autem eos qui in gehenna sunt, genua non flectere nomini Iesu, nec de his aliqua probabilitas est aperiendi libri, quare de purgandis vtrunq; intelligi debet. Et quid adhuc tuæ gratiæ R. D. P. molestus sum, quando nobis astipulantur omnia, nempe totius ecclesiæ coniensus, apostolica traditio patres orthodoxi, Græci pariter & Latini, purgatorium ex his & alijs scripturis catholice intellectis fideliter asserentes? Opinamur neminem deinceps tam insanum fore, qui spretis tot tantisque certissimis testimonijs, a fide ecclesiæ Christi, hæreticorum nugacibus persuasionibus desciscere velit, sine qua deum nemo videbit, superbenedictum in secula, Amen. M. D. XXX. Augustæ Nouemb. vij.

HAbes Reuerēdis. Pater ac princeps Illustris. qd Christianissimus exoptauit animus, nimis perniciosiss. eorū qui scripturis se omnia agere gloriantur, cum nihil minus faciant, errorem suo gladio, verbo videlicet dei iugulatum, ac freno rectitudinis catholice cohibitum atque restrictum. Opus verbis quidem non perinde elegans ac nonnihil sermone imperitum, sed fidei sinceritate candidum, atq; veritate splendidum. Hoc igitur quale quale sit, post hac aliquādo (superis fortunantibus) locupletandum, boni consulito. In quo & si magnitudini rei haud satisfactum est, non puto tamen studio tentatum est, vt quoad fieri posset, operis perfectioni nihil deesset. Porro haud Tuā Celsitudinem fugit, in magnis atq; arduis, qualia fidei nostræ negotia sunt, non raro laudem mereri, ardens animi votum, etiam si successus conatum destituerat. Interim ter quaterque damnatam scripturariorum hæresim, ceu nocentissimam pestem ex tuis finibus profligare conator, ecclesiæ fidei constanter adhæreto, & frenum istud qd impiorum maxillæ, qui deo nequaquam approximant, cohibentur ac constringuntur, T. C. nuncupatam, vt felicioribus auspicijs te patrono in lucē prodeat, obuijs, quod dicitur, vlnis excipito quo impudicos illos emissarios, ne plebem Tuæ Amplitudini creditam, solito astu circumuenientes, maximo videlicet animarum discrimine implicent, arcere poteris.

b η

Bene

IO ANNIS DIETENBERGII.

Bene vale in Christo Iesu Præfulum ornamentum, quem ille
Treuerianæ ecclesiæ & instaurandæ pietati, quã diutissime
seruet incolumem. Confluentiæ M. D. XXXI.

¶ Tuæ Gratioliss. D. deuotiss. ac ditiss. Ioñan. Dietenb.

SEQVITVR TRA-

CTATVS EIVSDEM AVTORIS DE DI-

uortio, iam olim elaboratus, ad Clariss. viri non tam sangui-

ne quam virtute ac eruditione vere nobilẽ, Iuris docto-

rem D. Valentinum Tetenleben, Reuerendiss.

D. Archiepiscopi Magontini a Concilijs, R.

Ecclesiæ Cathedralis Magontinæ Canon.

& magnificũ Præpositũ Franc Kfurd-

anũ, olim scriptus, & his haud inuti-

liter adiunctus.

On modicæ perplexitatis inter nos sermo iam pri-
dem exoriebatur Clariss. doctor. Magnifice D.
Præposite, nimirum de separatis diuortio coniugi-
bus. An, videlicet, ex literali scripturæ sensu pro-
baretur vtrunq; post diuortium debere innuptũ manere, id
quod ego assereram, & tua Excellentia, verum minime du-
bitabat, sed in eo hærebat, q; hunc intellectum, non scriptura
imo potius ecclesia præscripsisset, vt patet. XXXII. q. vii. Cui
opinionem nonnulli, nec abhinc auctoritatis viri, cum primis
doctiss. Erasmo noster R. (cuius præcipue motiuis in suis Anno.
expõssis moueri videbaris) subscribere videtur. Porro cum eas
Annotatiões ad manum tunc non haberẽ, nec antea legissem,
respondere, quod usq; eaz; mihi copia fieret, distuli. Præsenta-
tis aut X. Octob. per R. dominũ Lambertũ Pascualẽ, Carth.
apud Confluentiã Religiosiss. moderatorem ac rectorem, ma-
gnæ eruditionis virum, meum singularem amicum mox cala-
mum admouit, & quod de diuortio affirmauerã, præsentibus
firmare volui. Tuam tamen excellentiam cum primis ve-
lim præmonitam, me hic de matrimonij dissolutione, seu his
quæ